

Promisiuni și certitudini

Institutul de teatru „Szentgyörgyi Istvan”, care a intrat în cel de-al treizecilea an de activitate, funcționează, cum se știe, cu două secții: secția română, care va oferi teatrelor prima promoție de absolvenți în 1980, completînd astfel numărul actorilor tineri pe care-i pregătește I.A.T.C., și secția maghiară, care împropătează continuu colectivele de interpreți din cele șase trupe maghiare existente în țara noastră. Anul acesta au absolvit șase actori. (Media absolvenților este de șapte pentru fiecare promoție; la anul, vor absolvi opt.) După ce vor avea loc examenele de admitere în Institut, secția maghiară va avea un total de douăzeci și opt de studenți și cam tot altele cadre didactice. Merită să fie reținute aceste cifre, care ilustrează înțelepciunea și justetea unei politici de pregătire profesională, în limba maternă, a celor care trăiesc pe pămîntul patriei noastre. Demn de reținut e și faptul că peste nouăzeci și cinci la sută dintre actorii colectivelor maghiare sînt absolvenții acestui Institut, cu tradiții excelente, cu pedagogi străluciți, actori și regizori de frunte ai mișcării noastre teatrale.

Promoția din acest an este promoția lui Kovács György. Marele om de teatru i-a pregătit din anul I pînă în anul III. Ultimul an de pregătire l-au parcurs sub îndrumarea harnicului asistent Nagy Imre. În acest ultim an de studii în care, se înțelege, au urmat și cursurile catedrelor teoretice, cei șase studenți-actori au susținut și stagiunea Studioului, unde au fost prezentate publicului patru — rețineți: patru — premiere. Iată-le: *Ultima cursă* de Horia Lovinescu (regia: Kinses Elemér), *Casele domnului Sartorius* de G. B. Shaw (regia: Harag György și Nagy Imre), *Mătrăguna* de N. Machiaveli (regia: Nagy Imre) și *Nunta însingurată* de Federico García Lorca (regia: Kinses Elemér).

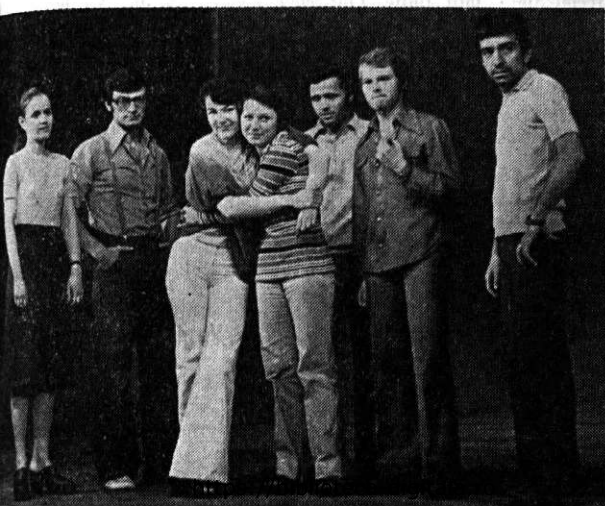
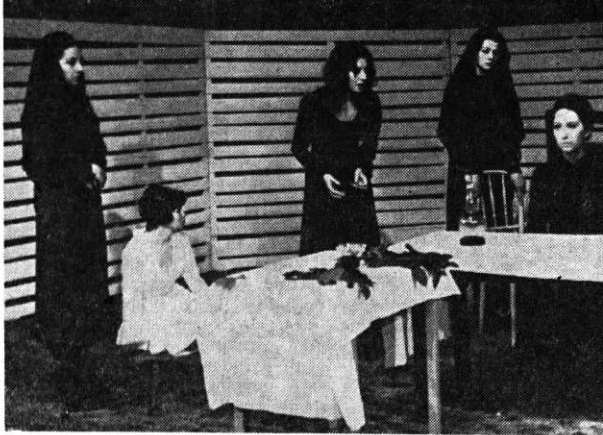
Ce observăm? Mai întîi de toate, diversitatea repertoriului, de la dramaturgia românească la dramaturgia universală clasică, de la comedie la tragedie; dificultatea lui, partiturile oferite interpreților fiind întinse și, totodată, generoase. Mai observăm că, alături de pedagogul care și-a asumat răspunderea acestei promoții după dispariția regretatului

Kovács György, deci, alături de Nagy Imre, au lucrat cu studenții-actori doi regizori de înalt prestigiu, Harag György și Kinses Elemér, invitați de conducerea Institutului să îndrume ultimii pași ai viitorilor actori în pregătirea lor profesională.

Am putut vedea două dintre spectacolele Studioului. (*Ultima cursă* a fost recenzat în nr. 5/78 al revistei noastre, iar împrejurări potrivnice dorinței mele, ca, dealtfel, și dorinței gazdelor, au dus la suspendarea reprezentății cu *Mandragora*, programată în zilele cînd mă aflam la Tg. Mureș.) Am văzut, așadar, *Casele domnului Sartorius* și *Nunta însingurată*. Spectacolul cu piesa lui G. B. Shaw a fost regizat de Harag György, care a lăsat deplină libertate interpreților, „mîna” prețuitului regizor făcîndu-se simțită doar în distribuirea accentelor satirice și în punctarea momentelor de semnificație ideatică. Actorii s-au jucat, jucînd, uneori au întrecut măsura, de cîteva ori au alunecat pe lingă sensuri, alergînd după mici efecte, dar — și aici intervine partea izbutită a reprezentației — au realizat personajele cu vădită maturitate și în cert spirit profesional. Un actor interesant se arată a fi Török Andras, interpretul lui Trench, cu un fizic plăcut și cu farmec; și mai interesant, mai profund și mai subtil, în orice caz, mai exigent cu sine, s-a arătat Dárko István, interpretul lui Cokane; Parászka Miklos izbutește o compoziție colorată, în rolul lui Lickcheese, anunțîndu-se un interpret cu largi posibilități; Dukasz Peter se achită conștiincios de un rol mai restrîns (Pincer), în vreme ce Tatai Sándor, student în anul II, încearcă, nu de puține ori cu succes, să acopere exigențele personajului Sartorius. Szilagyi Enikő, în rolul nărașei Blanche, arată temperament, dar și o inteligență scenică, remarcabile. O primă observație: interpreții dovedesc o solidă pregătire profesională, iar incursiunile personale pe teritoriul comicalui, fără să afecteze fundamental spectacolul, arată inventivitate și multă poftă de joc. O a doua observație: fiecare dintre cei care au absolvit se arată a fi o personalitate distinctă, un anume tip de actor, nu numai apt să se integreze oricărui colectiv teatral, dar și în măsură să-l completeze fericit.

INSTITUTUL DE TEATRU
„SZENTGYÖRGYI ISTVAN“
DIN TIRGU MURES

Examenе de absolvire la secția maghiară : „Cocioabele Londrei“ de G. B. Shaw (stînga, sus) și „Nunta însingurată“ de F. G. Lorca (dreapta, sus). Examen la anul II, secția română, cu fragmente din tragediile lui Shakespeare (dreapta, jos) și mezinii lor, care au promovat în anul II (stînga, jos)

Nunta însingurată, la care, în afara interpreților principali, și-au adus contribuția mai toți studenții Institutului, este un spectacol de regizor. L-am revăzut pe Dukász Peter, desfășurînd mai larg gama resurselor sale, am revăzut-o pe Szilagy Enikő, de astă dată sobră, gravă, neclintită în durerea ei, am văzut-o pe Vajda Zsuzsa, care se anunță o excelentă interpretă de roluri tragice, după cum Török Andras arată forță și temperament. Dar, mai ales, am văzut spiritul de echipă, care domină, disciplina colectivului, precizia execuției sub o îndrumare regizorală mai severă, în care imaginea de ansamblu este excelentă, într-un spectacol strălucit, cu suflu tragic și cu poezie, în care autoritatea lui Kineses Elemér se face simțită. Cele două spectacole, foarte diferite ca stil regizoral, prezintă o promoție de actori de pe acum formați, temeinic pregătiți, pe deplin apti să slujească scena profesionistă.

Am putut vedea și părți din examenele de fine de an ale studenților secției române. Anul II — acum, anul III — este pregătit de Elena Burlacu și St. Moisescu. Pregătirea lor prevedea, pentru anul care s-a scurs, studiul unor fragmente din piese (sau dramatizări după romane) clasice. În anul II, au fost abordate fragmente din *Azilul de noapte*, *Pescărușul*, *Hangița*, *Cerere în căsătorie*, *Idiotul*. Și, evident, Shakespeare. Un colaj din marile tragedii shakespeareene (scene din *Hamlet*, *Richard al III-lea* și *Macbeth*), într-o formulă care putea constitui un spectacol de sine stătător, au prezentat studenții Miriam Ciubș-Coman, George Custură, Marcela Andrei, Dan Glasu și Ion Ruscă. Nu au fost, de bună seamă, creații deosebite, profesorii nici nu și-au propus așa ceva, dar merită reținut faptul că studenții se exersează pe partituri dificile, se familiarizează cu marca literatură dramatică, studiul aplicat însoțindu-se cu nevoia de aprofundare a textelor, cu necesitatea de a lărgi orizontul cultural al studenților. Personalitatea artistică a celor care au prezentat studiul este încă în fașă, mijloacele lor sînt în curs de șlefuire, de punere în evidență, poate, chiar de descoperire, dar, din cîte mi-a fost dat să văd, se anunță o promoție interesantă, cu elemente foarte dotate.

Mai concludent pentru mine, fiindcă șansa mi-a oferit un orizont mai cuprinzător, a fost contactul cu cei ce au absolvit anul I, sub pregătirea profesorilor Constantin Codrescu și Alexandru Făgărășanu. Programul realizat de actualii studenți ai anului II a pornit de la premise foarte ambițioase. Etapele de pregătire au fost considerabil devansate, astfel că, la sfîrșitul anului, cei șapte studenți — patru băieți și trei fete — au putut prezenta un program de examen (cu o durată de peste patru ore) cuprinzînd — observați aria repertoriului lor — monoloage antice, șapte la număr, cînticelele comice ale lui Vasile Alecsandri, tot șapte la număr, dramatizări din literatura contemporană (Henriette Yvonne Stahl, D. R. Popescu, Romulus Guga, Dinu Sărauru etc.), zece la număr.

S-a prezentat un fragment din *Onofrei și cibernetica* de Henriette Yvonne Stahl, în care resursele comice ale studenților Mirela Busuioc și Gheorghe Marin au fost foarte bine puse în evidență, un fragment din *Viața post mortem* de Romulus Guga, care servește în primul rînd valorificării calităților lui Cornel Răileanu și Elenei Taloș, un alt fragment, din *Paradisul peste o mie de ani*, tot de Romulus Guga, în care studenții Gheorghe Marin, Cornel Răileanu, Emil Sauciuc, Elena Taloș, Tiberiu Kovacs, Cristina Ionescu și Mirela Busuioc încearcă, și chiar izbutesc, dificile compoziții, am mai văzut un fragment din *Moromeții* de Marin Preda, cel mai dificil exercițiu din această categorie, în care atmosfera cărții este excelent reconstituită și unde se face remarcată personalitatea lui Cornel Răileanu, în primul rînd, dar și a celorlalți interpreți, care creează tipuri convingătoare.

Am văzut, în sfîrșit, într-o foarte originală, organică, bine structurată, curgătoare alcătuire, care capătă forma unei reprezentări finite, *Cînticelele comice* ale lui Vasile Alecsandri, în care studenții se întrec voios, dezinvolt, degajat, stăpîni pe ei înșiși, în a spune — și cînta, sub îndrumarea muzicală a Clarei Alexandrescu — monoloagele Chiritei, Mamei Anghelușa, ale lui Sandu Napoila, Clevetici și ale celorlalte personaje din „cînticele”.

Am avut certitudinea unei promoții admirabile, a cărei pregătire se face temeinic, multilateral, intensiv, și care, încă de pe acum, arată că inițiativa reînființării secției române a Institutului de teatru din Tg. Mureș se justifică pe de-a-ntregul.

Virgil Munteanu